

Hétről Hétre

A MAGYAR HIRLAP SZÉPIRODALMI MELLÉKLETE

Wimer lovag offenzívája

A Pesti Hírlap 1918. július 24-iki vezércikke.

Wimer lovag a Reichsrath hétfői ülésén exozét mondott. De a Seidler-kabinet bukását akkor már bejelentették volt az osztrák képviselőházban. — Wimmer lovag is bukott ember volt már akkor. Gondolt hát nagyot s merészet: pénzügyminiszeri hattyudalát arra használta fel, hogy egyben programbeszédet mondjon — mint az Osztrák-Magyar Bank kormányzójelöltje. Wimmer lovag ugyanis úgy gondolja, hogy ha már meg kell válnia pénzügyminiszeri állásától, a közös jegybank kormányzói állása sem megvetendő esereüzet.

Mit tesz egy bukott osztrák pénzügyminiszer, ha távozni kénytelen, de valamely elnyerendő új pozíció érdekében népszerűen akar visszavonulni? — Könnyű feladat: egyszerűen ki-rohan Magyarországra ellen.

Wimmer lovag sem habozott, hogy a bevált módszerhez folyamodjék. Felhasználta az alkalmát arra, hogy offenzívát hirdessen a magyar kvóta ellen! Az ürügyet hamar megtalálta reá: belekapaszkodott abba a jogos magyar panaszba, hogy Ausztria a közös jegybankot aránylag erősebben, a kvótát messze túlmenően veszi igénybe, mint Magyarország. És Wimmer lovag mindjárt magyarázattal szolgált: Ausztria azért kénytelen a kvótán felül igénybe venni a jegybankot, mert a békebeli 63.6 és 36.4-es kvóta, vagyis a 2:1 arány ma már semiképpen sem felel meg a két állam gazdasági erőviszonyainak, holott Ausztria tovább is a háborús kiadásoknak dupláját fizeti. A bankjegyforgalom kolosszális növekedése pedig — ma már havonta egy milliárdal kell fokozni a bankjegyforgalmat — arra vezethető vissza, hogy Magyarországon az élelmiszer-gazdálkodás nem folyt helyes mederben. A jegybank közössége tehát csak Magyarországnak vált javára és Ausztria fizetési mérlege külön gazdálkodás esetén aktív volna. Hiszen Magyarország a közös jegybankot békeidőben nemcsak relative, de absolute is erősebben vette igénybe, mint Ausztria.

Ahány állítás, annyi rosszhíremű hamisság. Vegyük mindenekelőtt az utolsót. Wimmer lovag azt állítja, hogy a mai kvóta nem felel meg többé a két

állam gazdasági produktívásának s ezért kénytelen Ausztria a bankóforgalmat szaporítani. Ha ez a következtetés helyes volna, vagyis a jegybank igénybevétele tényleg a gazdasági produktívásán nyugodnék, ha tehát, amit Wimmer lovag állít, — Magyarország békeidőben aránytalanul inkább vette igénybe a közös jegybankot, mint Ausztria, akkor ebből logikusan csak azt a konkluziót lehet levonni, hogy már a békebeli kvóta sem felel meg Magyarország gazdasági produktívásának és Magyarország kárára aránytalanul magasabb volt, semmint az teherviselő képességének megfelelt volna. Különben nem vette volna igénybe a jegybankot tulontul a maga kvótáján felül.

Szerenesére azonban a két állam teherviselő képességének

más, igazabb próbáját nyújtotta a háború: nevezetesen a hadikölcsönök eredményét. És a hadikölcsönök eredménye az volt, hogy Ausztria nagyon is könnyen bírta a 2:1 iramot. Maga Wimmer lovag jelentette a legutóbbi osztrák hadikölcsön rendkívül kedvező eredményét s tagadhatatlan, hogy míg Magyarország csak a legnagyobb erőfeszítéssel tudott eddig feleannyi hadikölcsönt jegyezni, mint Ausztria, addig az osztrák hadikölcsönök-ből a békeidőben is gazdag és a háborúban még inkább megdagodott Csehország ántánt-szim-pátiája kezdettől fogva ki tudta vonni magát.

A bankjegyek haliatlan szaporítását tehát épen nem a magyarországi élelmiszer-gazdálkodásnak hanem az osztrák ipari gazdálkodásnak rovására kell írni. A ma-

gyarországi élelmiszercikkek árai is emelkedtek, de mi ez az emelkedés ahhoz képest, ami az osztrák iparcikkek maximálatlan áraiban bekövetkezett? A bankjegyszaporulat főokát Popovics pénzügyminiszer is ebben látja, pedig ő ebben a kérdésben talán nagyobb szakértő s gazdagabb tapasztalatokat szerzett, mint Wimer lovag. Popovics a bankkormányzói széket cserélte fel a pénzügyminiszeri tárcával. Wimmer pedig még csak most igyekszik a pénzügyminiszterit a bankkormányzói székekkel feleserélni.

És Wimmer lovag még egy csekélységet hallgat agyon. Azt hogy a bankjegy szaporulat vég-eredményben a közös valutárontja s hogy a valuta feljavítását megint csak Magyarország kénytelen vállalni exportképes élelmiszercikkekkel és nyersanyag kivitelével. Ehelyett Wimmer lovag arról beszél, hogy a bankjegyszaporulatot Ausztria nagyobb háborús szenvedései is előidéztek: Galiciát és Bukovinát huzamosabb ideig tartott megszállva az ellenség, mint Felső-magyarországot és Erdélyt. S mikor erre egy közbeszólás az iránt érdeklődik, hogy Galícia és Bukovina ujjaépítéséhez hozzá fog-e járulni Magyarország, a bukott pénzügyminiszer diplomatikusan csak annyit mond, hogy a "felosztás még nyílt kérdés."

Itt bujlik ki a szög a zsákból. Wimmer lovag tehát nemcsak a magyar kvóta ellen indít offenzívát, de zsebmozdítást akar elkövetni az egykor megszállt osztrák tartományok fölépítése címén is Magyarországon. És van szive agyonhallgatni azt a másik körülményt, hogy az osztrák-magyar hadsereg által megszállt idegen területek révén mennyivel több ütötte Ausztria markát, mint Magyarországot.

Hát csak semmi "felosztás" Wimmer lovag és semmi "nyílt kérdés." Mi már lezártuk ezt az ügyet végérvényesen: ha a megszállt Legyelország, Szerbia, Felső-Olaszország és Oláhország arra volt jó, hogy csak az osztrákokat hizlalja s ha az osztrák iparcikkek horribilis áremelkedésével szemben mi szerencsétlenül maximáltuk élelmiszercikkeinket: akkor leszünk bátrak tovább is a békebeli kvótához ragaszkodni és Galícia és Bukovina ujjaépítését teljes szimpátiával kísélni, anélkül azonban, hogy egy vasat is áldoznánk rájuk.

FELFÖLDI ROMÁNC

A Jézus meg Péter nagy fáradottan
Szállást kértek estennet egy majornban.
S szólt kéréln az asszony: — "Nincs helyem!
Nehéz óram megjó az éjjelen;
A ház kicsiny. Zokon ne vedd, Uram!
— Messziről jöttök? — A pitvarban van
Friss szalma, azon elnyughattok éppen —
És megköszönték az Isten nevében.

Ejfé elött hördül nehéz nyögés.
Neszel Péter: "Segítsd uram a jámbort!"
— "Eredj, Péter, nézd meg, milyen a hold?"
— "Kint jártam, uram, vérszín tűzbe volt!"
— "Fordulj be hát! Még nincs itt az idő.
Gyujtogató, ki most világra jő!"

Ejfélkor hallik panaszos sirám.
— "Tedd, hogy megszabaduljon már, Uram!"
— "Eredj megint és nézd, a hold milyen?"
— "Néztén, késformát vélek látni benn."
— "Fordulj be hát. Még ez sem jó idő.
Embervért ont, ha most világra jő!"

Ejfé után szörnyü jajszó üvölt.
— "Uram, segélj!" — "Uram nem hallod-e?"
— "A holdat Péter!" — "A hold tiszta már,
Felhőtlen égből telt, fehér sugár."
Most megbékél az Isten és a nő.
Ember születik! — Betelt az idő!
— És enyhe, szent csendesség lőn a házban.
KAFFKA MARGIT.

ESTE

IRTA: THURY ZOLTÁN.

Estefelére fordult már az idő: némely ablakokban, amelyeken belül hivatalos emberek dolgoztak meg nagy asszonytársaságok kávéztak, megjelent a magas négyzetbe kivágott sárga esti fény, ami fehér foltban esett le a gyalogjáró szürkeaszerre. A világosság-kockákba néhol egy-egy a lámpa meg az ablak közé helyezkedett otromba nagy fej hullott bele az ablakból, másutt hosszú vékony karikatúra emberek mozogtak s mindenén végiglaposodott az utca népe jövetmenet lökdösve egymást fázosan, sietve... Az égből lomha ölmos eső hullott alá. Eredetileg hő akart lenni, de utközben fölolvadt a mindenféle füstben meg párában, s hideg izzadsággal vont a be a göröngvös utat. És szürkeséget, vigasztalan komor ködöt vert le az utakra, amiből mintha torlasszal küzdene, nehezen bontakozott ki messze az ut végén a villamos kocsi. Aztán is úgy jött, mintha tapogatóznék és esengtetett s elköcsögött a házak között egy sor homályos, zörgős ablakkal, amelyek alatt szürke izzappárába veszték el a kerekek. Ki a köztemető felé hosszú magas kőfal szaladt az ut mellett bele a levegőtengerbe s annak is a végén átküzdve magát a homályon, pici, gombostühegyi csillag ragyogott már vagy negyedóra óta...

A fal alatt pedig egy férfi ment, meg egy asszony. Nem egymás mellett, hanem sorjában. Elöl az ember meggörnyedve, mintha nagy terhet cipelne s nehezkesen topogva a vizes pórondon. Nagy eszmaszárak lötyögtek a lábain. Szikár, öreges legény volt, úgy negyvenöt esztendő, de ahogy nagyon szuszogva baktatott, ötvenötnek is látszott. Hátról az asszony sokkal fiatalabb volt. Nagy kendőbe bonyált arca nem is olyan régen szép volt, rajta maradtak mostanáig is a kedves, szelíd vonások, amikben a becsületesség tükröződik vissza. Nehezen ért az ura nyomába. Kis, leányos, a sok munkában félbemaradt testét formátlanná tette az, hogy közel szállongott a feje fölött valahol a szürke párában az anyaság. Sirt is. Nem hangosan, csak úgy, hogy néha fölesuklott s azután nyögött: Jaj istenem, jaj istenem, elvetted, elvetted...

Az ember elől fölére huzta a siphát, hogy ne hallja s bosszankodott. Egyszer aztán az asszonyt se halotta már, elmaradt. Hátranézett, kereste s mikor visszament és a kökerítéshez dülve, zokogva találta, méregbe jött.

— Hagyd már abba! Ugy siratod, mint valami uri asszony siratná, ha csak egy volna neki. Van még otthon elég s jön meg több is. Mert a szegény emberhez jár az is, aminek a gazdaghoz kellene menni...

— Az isten adta.

— Az, de a költséget nem adja hozzá.

Letette maga elé a pakáját, egy kis kék koporsót, aminek a földén egybefolyt a sötétségben a durván rámozolt fehér virág, és lábra segítette az asszonyt. Messze az utca végén a város felől újra belefurta magát a sötétbe egy vörös lámpás villamos kocsi s míg jött, az asszony gondolt valamit.

— Tán fölvenne. Próbáld meg. — Hogy próbáljam? Mit próbáljak rajta? Muszáj neki. Személyszállítás ez, rá van írva. Gyere csak.

— De hát ez itt ni...

— Személy, halott személy...

Lassankint méregbe jött, amint arra gondolt, hogy talán nem veszik föl a kocsira és káromkodott. — A fejibe verem neki, ha akadékoskodik. Mert az urnak jó dolga van még ebben is. Előáll a batár a fehér lovakkal, a kék batár, a mi gyermeknek való, aztán beülnek az nri népek, elől az üveg farslógba beteszik a kis koporsót s kocsikáznak még a bánattal is. Az urnak még a temetés is mulatság.

— Ne mondjalj ilyet! Rosszul esik az embernek.

— Nem bántalak én téged.

— Sírnak ők is, nekik is fáj.

— Igen a batárban mégis csak más az, mint ha itt cepelem-még a testet is. Gyere nő...

Indulatosan fogta meg az asszony kezét, hogy magával huzza a legközelebbi lámpáig, ahol meg áll a koesi. Még idejében odaértek. A hosszú sor vizes ablak épen előttük állott meg s az ember előbb a koesi fölgrózárt tette a kis koporsót s aztán fölkapaszkodott maga is. Lenn az asszony várta, hogy mehet-e utána. Nem mehetett. A kalauz éppen akkor jött ki a koesiből s előbb nagyot bámult, azután meg szitkozódni kezdett.

— Elment tán az esze? Na még mire gondol.

Az asszony hátul rémületen rángatta az urát.

— Vedd el, még lelőki...

— Majd lelököm én őtet.

— Vedd el, János, ne erőszakoskodj.

A kalauz csangetett s a koesi megindult. Az ember úgy kapta róla le a koporsót, hogy utána ment vagy két nagy lépéssel és fenyegetett utána az öklével.

Az asszony eszítettotta:

— Mindjárt mondtam, hogy ne is próbáld...

A kis mérges ember még mindig kiabált:

— Vessen meg a fajtád — s csak akkor csendesedett meg, amikor már elkanyarodott a koesi és a csengettyűje is alig hallszott. Már csak sötétben bámult bele a tűzvonalba, amit a vörös lámpa nyomán még mindig maga előtt látott az alkonyatban s magában dörmögött:

— Ha tiszt ül föl vagy valami dáma, vele engedik még a kutyáját is. A szegényt nem, pedig ez a kiesi kutya itt már nem ugat meg senkit.

— Gyerünk szép lassan.

Megint nekivágtak az urnak s

kerítés mellett. Minden lépésnél sötétebb lett már s az asszony néha megbotlott egy-egy kőben. A férfi is megállott ilyenkor egy pillanatra és korbolta. Valami olyan paraszt gyöngédséggel szólott hozzá, amiben benne van a némbánomság is, de még az is kitéstett a szavából, hogy rosszul esnék neki, ha baj érné az asszonyt.

— Elbukdácsolsz. Nem tudsz a lábaid alá vigyázni. Mindjárt ott hagyhatjuk aztán ezt is a másik mellett.

— Az isten örizzen.

— Nehez ez a gyermek megtekni a karom.

— Viszem én egy kiesit.

— Már csak elbirom odáig.

Vissza úgy is könnyebben jövünk majd.

Az asszonyból megint kitört a sirás. Megállott az uton olyan szomorúan, mint egy esőverte szürke kis madár s göresösen fuldoklott.

— Ott marad szegénye... ott marad — ezt hajtogatta, de úgy hogy félbenmaradt szájában a szó s míg a másik fele következett volna, egy esomó keserves ja, jaj, jaj tört ki belőle.

A férfi is meghatottan fordult hátra, miután előbb konokul meg se akarta hallani a sirást, remélve, hogy majd csak utána megy amúgy is az asszony. Míg nézte, meglett a szeme könnyel s még jobban rálöttent kis szikár teste a nagy eszmaszárra. Akkor szégyenlette el magát, mikor észrevette az asszony arcán, hogy annak is jól esik az ellágyulása. Kemény szóval ment neki s aztán dörmögve indult el újra előre.

— Ott marad? Hát hol maradna? Vissza csak nem hozzuk? Ott kell neki maradni.

Már nem volt messze a kapu. Széles utca két magas oszlop között, amin hatlovas szekeren mennék át az urak s még hely is marad a lovak meg a kerekek mellett minisztránsnak, fáklyásnak, effélének. A szegény emberek úgy lopták be magukat, mint ha tilosban járnának. Az egyik oszlop tövében osontak el s indultak befelé a széles egyenes uton, aminek az egyik kis sikátorában már készen várta a kis kék koporsót a gödör. Azért mégis meglátta őket egy hivatalnok s rájuk is szólott, amikor már elmentek:

— Késő van hej. Máskor korábban kell jönni.

Rémület fagyott az asszony arcára, amint visszapillantott. Egyszerre az otthomardottak sorsa hasította végig a szívet, meg azé a cseppé, aki még meg se született, az, hogy miért jöjjön ő még máskor is ide? De az ember sietve ment elől és nógatta.

— Gyere már.

Az este más szürettelepedett a kertre. Inkább csak tapogatóztak s az ember egyszer gyufát is gyújtott, hogy megnézzé a nu-

merost egy kezen az ut mellett. Végre rátaláltak a maguk ösvényére s azután csupa kis sirok köztök jártak, néha a lábukkal tapogatva jobbra-balra, hogy tájékozzák magukat a csupa egyforma felosztásban, amiből egy csöppel se jutott ki nagyobb egyik gyermeknek, mint a másnak. Idáig mindig csak halmok voltak, azután jöttek a gödrök.

Azok közül egybe beletette az ember a koporsót s nagyot szuszszant.

— Csakhogy itt vagyunk már. Kifáradtam, a teremtésit...

— János!

— Jól van nő... Mondjal hát valamit, mert én nem igen vagyok embere az ilyesminek.

Az asszony komolyan töprengve, hogy meglátszott az arcán a gond, gondolkozni kezdett, hogy mit mondjon. De csak sopánkodott: Uram Isten leveszed... el, el... és egyéb nem jött az eszébe.

— Valami imádságot! — sürgette az ember. — Imádságot, ne csak ríj, ahogy ő is tudna, hanem valahogy úgy beszélj, mint ha pap is lenne itt. Egy kis káplán legalább, aki nem igen tud még szépen beszélni...

És a szegény asszony gondolkozott, hogy mit mondjon, de csak mindig visszakerelkedett oda, a honnan elindult: — Uram Isten elveszed, el, el... — Még tovább is mondott valamit, valami ilyest: — Nem is mondom, hogy add vissza; csak becsüld meg szegénykét, én édes drágámat. Olyan szép volt már; hogy beszélt, mennyi mindent mondott, kutya, maeska, ló, anya, apa, Sári!... mind, mind mondta. Kiesi Jézus, akinek majd az inasa lesz, gondolj rá, hogy mennyi mindent mondott...

Az ember beleszólt.

— Ne ilyen bolondságokat beszélj. Még én se tudom hallgatni.

Lassan, csak úgy a tenyerével lapátolni kezdte a koporsóra a földet s attól kezdve hallgattak mindaketten. Az asszony a sir fejénél gubbasztott, kimeresztve a nagy szeméit, az ura pedig most már a nagy eszmaszár lábával is szórta a földet a kiesi gödörbe, ami pedig, mintha etté volna a rögöt, alig akart megtelni.

Mikor mégis fölkerekedett kettejük közé a pup, elsőnek fölállott az ember s valósággal fölcibálta maga mellé az asszonyt.

— Gyere már nő! Nem éjszákhatunk itt.

És körül már egészen beesteledett és megindult megint elől az ember s utána az asszony és sulyos lépésekkel taposta a sarat az és botorkálva ment utána a másik. Egész uton csak egyszer kezdett el minden igazi ok nélkül keservesen sirni, beleborulva a vizes utba, a szegény kiesi formátlan szürke madár, s az ura bután meghatva állott meg fölötte.

A karácsonyi vendég

IRTA: LAGERLÖF ZELMA

Az Ekebyn élt gvallérok közé tartozott a kis Ruster is, aki hangjegyeket transportált meg fuvolázott. Alacsony sorsból eredt és szegény volt, se otthona, se rokonai. Nehéz idők következtek rá, mikor szétoszlott a gvallérok serege.

Nem volt többé se lova, se kocsija, se bundája, se vörös utitáskája. Gyalogszettel kellett vándorolnia egyik udvarházból a másikba s holmiját két kocás gyapjukendőbe kötve cipelte. Katájtát állig begombolta, hogy ne lássa senki, milyen az inge, meg a mellénye. Legdrágább kimecsit: szétszedett fuvoláját, zsebe való lapos ívegét meg kötöző tollát bő zsebében tartotta.

A hangjegymásolás volt a mestersége. S ha minden a régiiben marad, dolgoznak nem is lett volna híján. Ámde évről évre gyérült odafenn Vaermlandban a muzikaszó. Lomtárba, a földre került a rothadó selyemköteli gitár, a színhagyott billentyűs meg zsinóros görbe vadászkiűrt, s újnyi vastag por lepté be a hosszú, vasveretű hegedűtöket. Am ennél kevesebbet foglalkozott a kis Ruster a fuvolájával, annál több dolga akadt a zsebbe való palackjával s végre is teljesen ráadta magát az ivásra. Nagy kár volt a kis Rusterért.

Egy darabig még jó barátként fogadták az udvarházakban, bár szánalmat keltett, mikor megérkezett, s örömet, amikor távozott. Mert büzlött a burpóttól meg a széles italtól, s mihelyt megivott egy pohár snapszót vagy egy-két pohár pünesot, legott becsipett s illetlen történeteket mesélt el. Átka volt a vendégszerető udvarházaknak.

Egyszer karácsony táján elindult Lőfdalába, ahol Liljekrona lakott, a nagy hegedűs. Liljekrona is egyike volt az ekebyi gvalléroknek, de az őrnagyné halál után lőfdalai szép birtokára költözött s ott tartózkodott. S ime Ruster a karácsony előtti napokban, az ünnepre való készülődés közben állított be hozzá, munkát kérve. Liljekrona néhány hangjegyzetet íratott le vele.

— Jobb lett volna újra utnak eresztened — mondta Liljekrona hitvese. — Nyilván oly lassan végzi majd dolgát, hogy itt ké fogunk karácsony estére.

— Valahol csak el kell töltenie — felelt Liljekrona és pünesot és grogot tette Ruster elé, elbeszélgetett vele poharazás közben, újra átélvén az ekebyi egész időt. Jó kedve nem volt s a vendég neki is terhére esett, mint a többinek is valamennyinek, ha nem akarta is éreztetni vele, mert szent volt előtte a régi barátság s a vendégszeretet.

Liljekrona házában azonban immár három hét óta készülődtek a szent karácsony ünnepére. Rendetlen, zaklatot életet éltek. Fagygyertya meg fátyla mellett vörösré dörzsölték a szemeket, padláson hús-sósás, serházban serfőzés közben fagyoskodtak. De mindezt zokszó nélkül tűrte a háziasszony is, meg a cselédség is.

Majd ha minden dolog véget ér s beköszönt a szent este, édes varázs száll le rájuk. A karácsony ünnepének hatása alatt tréfa,

enyelgés, rim, pajzanság jön nyelvükre megerőltetés nélkül. Minden lánknak tánera kerekedik kedve s az emlékezet sötét zugából táncjáték szávai meg dallamai topóznak elő, bár most alig hinné az ember, hogy ott lapanganak. Azután mind olyan jók lesznek, nagyon jók.

De Ruster megérkezéssel Lőfdalában az egész háznépnek úgy tetszett, hogy meg van zavarva a karácsonyünnepük. A háziasszony, az idősebb gyerekek, a régi cselédek mind ezen a véleményen voltak. Ruster szorongó aggodalmat keltett bennük. Azon felül attól is tartottak, hogy ha Liljekrona újra átkezdje vele élni a régi emlékeket, a nagy hegedűben fölpezdül a művészi vér s elveszitheti őt az egész otthona. Hisz azelőtt sohase bírta ki sokáig odahaza.

Le nem irhatja senki, mennyire kedvelték a háziurat a birtokán, amióta pár éven át teljesen a magokénak vallhatták. Be sok mindennel is elhalmozta őket! Menyi mindene volt az övének, kivált a karácsonyi szent ünnepén. Nem holmi zöllyében vagy hintaszékben volt a helye, hanem egy magas, keskeny, fenyésre surolt padon a kukóban. Ott ülve, elkalandozott a képzelet sebes paripáján. Körüljárta a földet, fölhangott a csillagok közé, sőt fölzállt meg magasabbra is. Hol hegedült, hol meg mesélt. A háznép apraja-nagyja körébe gyülekezett s áhitattal hallgatta. Megszépsült s díszült az egész életük, ha annak az egyetlen léleknek a gazdagsága bearanyozta.

Szerették is, akár a karácsony ünnepét, a tréfát s a tavaszi verőfényt. S amit beállított a kis Ruster, megzavarodott a karácsonyi békességük. Ha elcsalja a házigazdát, kárba vész minden fáradságuk, illetlen dolog volna ezt a pálmács butykost kegyeséletű családnál karácsonykor asztalhoz ültetni s tönkre tétetni vele az ünnepi örömet.

Karácsony előtti való nap délelőttjén fejezte be a kis Ruster a hangjegyzetet s néhány szót ejtett az elmeneteléről, habár természetesen az volt a szándéka, hogy marad.

Ám Liljekronára is ráragadt az általános kedvetlenség s ezért egész halkán s tartózkodva azt mondta neki: legjobb lesz, ha velük tölti el a karácsony estét, ha már náluk van.

A kis Ruster sokat tartott magáról s felfortyant. Pödörgette bajuszát s hátra vetette sörényét, mely sötét felhő gyanánt borult a homlokára.

— Mit akar ezzel mondani, Liljekrona? Csak azért maradjon itt, mert nincs hova mennie? Ah, milyen epedve várják a broi gyülekezetben a nagy vasbányákban! Rendben a vendégszoba, esordultig a serleg, hogy ráköszönték. Nagyon sietős az utja. Csak azt nem tudja, kit látogasson meg előbb?

— Isten ments... — felelte Liljekrona — sz elmenetsz.

Ebéd után lovat, szánt meg bundát, lábzsákokat kért a kis Ruster. El kellett a cselédnek számitania Lőfdalából varahova a broi vasbányába, meg pedig szá-

porán, mert horvásra volt kintás.

Senki se hitte el, hogy várják, vagy hogy esupán egyetlen hajlék is akadna a vidéken, ahol szívesen látnák. De annyira szerettek volna tőle megszabadulni, hogy ezt elfitkolták maguk előtt s utnak eresztették.

— Maga akarta, — mondogatták. Aztán azt gondolták: most már kedvre derülnek.

Mégis, mikor öt óra tájban a terembe gyűltek teázni s körültefenni a karácsonyfát, Liljekrona szótlan volt s kedvetlen. Nem tilt a kalandos padjára, nem nyult se a teához, se a püneshez. Egy árva polka se ötlött eszébe s a hegedűje se volt rendben. Akiknek kedvük van táncot ropni s játszadózni, meglehetik nélküle is.

A feleségén nyughatatlanság vett erőt, e gyerekek elveszítették a kedvüket s mihátha mindent kicseréltek volna a házban. Szomorú lett a karácsonyest.

Megesomósodott a kása, meg szenesedtek a gyertyák, füstölgött a hasábnál. Odakünn hordta a szél a havat s metsző hidegen süvöltött be a szobába. A kis Ruster kocsija nem tért vissza. A háziasszony sirva fakadt, a cselédeányok zsebelték.

Végre eszébe jutott Liljekronának, hogy nem tettek ki gabonakövet a vereteknek s hangosan korholta a háztartásához tartozó asszonynépséget egytől-egyig. — hogy sűrű veti az ősi szokásokat, divatmajmoló meg, szivtelen. Ám azok jól tudták, hogy a lelkismérete fordítja, mert szent karácsony estéjén utnak eresztette a kis Rustert.

Végre befordult a szobájába, bezárta maga után az ajtókat s elkezdett úgy hegedülni, ahogy nem muzsikált, mióta abbahagyta a vándoréletet. Gyűlölet, guny, epelkedés meg vihar sirt a dalában.

Azt hitték, majd békót raktok rám, de csak magatokra vertek bilineset. Az hitték, hétköznapivá tehetek, amilyenek ti vagytok magatok, de én elki-szállok a szabad végtelenbe. Filiszterek, családi élet rabszolgái, verjetez békába, ha tudtok.

A háziasszony így szólt a hangok hallatára:

— Ha az isten esodát nem tesz ez éjszaka, holnap már hült helyét leljük. Im' a nem szíves vendéglátásunkkal azt értük el, amit szerettünk volna elkerülni.

Ez alatt a kis Ruster ide s tova bolyongott a hófúvásban. Egyik udvarházból a másikba hatgatótt, tudakozva: mines-e valami dolog a számára? De sehol se fogadták be. Még azt se mondták neki: szálljon le. Az egyiknek tele volt a háza vendéggel, a másik maga is utra készült az ünnep első napján.

— Menj a szomszédba — mondogatták.

Nem sokat gondoltak volna vele, ha köznapon zavarja meg a jó kedvüket, de karácsony estén?... Esztendőben csak egyszer van karácsony s a gyerekek már az egész őszön szívesen várták. Ezt az embert nem ültethetik az apróságok mellé az asztalhoz szent karácsony estén. Azelőtt mindenütt tárt karokkal

fogadták, de nem most, mióta annyira ráadta magát az ivásra. Mit is tegyen vele az ember? A cselédszoba nem elég jó neki, a szalon pedig nagyon is finom.

A kis Rusternek hát házról-házra kellett kunesorognia a pogány hóviharban. Ajkára esüngött a nedves bajusza, vérbe borultak a zavaros szemei, de a pálinka gőze elszállt a fejéből. Elkezdett töprengeni s esodálkozni. Hát lehetséges-e, hogy nem akarja befogadni senki?

Hirtelen ráismert magára. Belátta, mily szánalomra méltó s mennyire sülyedt. Belátta, hogy gyűlöletesnek kell lennie mások előtt.

— Végem van! — tűnődött — vége a hangjegyzésnek, a fuvolázásnak. Senkinek se keltek, nem szán meg senki.

A forgószél játszva sodorta a havat. A hófúvásokat felszaggatta s megint levagdosta a földre. Egy hóoszlopot karjára kapott s végiglejtett vele a szántóföldön. Az egyik pelyhet felröpítette a felhőkre, a másikat lecsapta a mély gödörbe.

— Így jár az ember, — mondogatta a kis Ruster. — A keringő tánc: játék, de belekerülni a hófúvásba, eltemetettetni s alámerülni a feledésbe: nyomor és kinszenvedés. De hát mindenkinek le kell szállania s most rajta a sor. Ah, im' a végét járja.

Nem kérdezte többé, hová viszi a kocsi. Ugy tetszett neki, mihátha a halál birodalmába hatnán.

A kis Ruster utközben nem égett el isteneket. Nem átkozta el se a fuvolázást, se a gvallérokat. Eszébe se jutott, hogy jobb dolga volna, ha turná a földet s cipőt foltozna. Csupán azon kesergett, hogy immár kijátszott hangszere, a jökedv nem veheti többé hasznát. Nem szállt perbe senkivel, mert tudta, hogy az elhasadt vadászkiűrtöt s a mindjárt lehangelő gitárt eldobják. Egyszerre igen alázatos ember lett belőle. Belátta, hogy vége s éppen szent karácsony estén. Megöli az éhség vagy a hideg, mert nem ért semmihez, nem való semmire s ninesenek barátai.

S ime megáll a szán s egyszerre világosság veszi körül. Nyájas hangok esengenek a fülébe. Valáki meleg szobába vezet s forró teával kínálja meg. Lefejtik a bundáját, szeretettel üdvözlik s meleg kezek életre dörzsölik a meggémberedett ujjait.

Mindéz annyira megzavarta, hogy beletelt egy negyedóra is, mire föleszmélt. Sehogyse fért a fejébe, hogy került Lőfdalába. Nem tudta, hogy a cseléd, meg-nva a bolyongást a hóviharban, hazatért.

Az se fért a fejébe: miért fogadják oly szívesen a Liljekrona házában. Sejtelve se volt róla, hogy a Liljekrona feleségének tudomására jutott, mily viszontagságos utat tett meg a szent estén s hogy minden házban elutasították, a hova csak bekopogtatott. Oly nagy részvétet érzett iránta, a háziasszony, hogy miatta elfeledte a saját bánatát.

Liljekrona pedig csak hegedült tovább a szobájában zabolátlanul.

(Folytatás a 8-ik oldalon)

A halál hármában

IRTA: HELTAI JENŐ.

Itt Párisban megismerkedtem egy magyar asszonnyal, egy bübajos széke tereméssel, aki különböző és nagyszabású viszonytagságok után odahaza elvált az urától és kalandra szomjas lelkének egész hevével belevetette magát a párisi élet forgatagába. Csakhamar beleszeretett egy fiatal angol mérnökbe, aki viszont rajongó imáddal bálványozta őt. Azontul elvonult a világtól és egy esőndes és előkelő utcában, két kedves kis földszintes szobácskában az unalom és a szerelem zátonyán morzsolgatta le a napok és éjszakák örökös egyformaságát. A mérnök csak esténként jött el, nappal a szép asszony egyedül volt a komornájával, egy félnék és beteges kis francia leánnyal, aki kártyát vett vagy fölolvast neki.

A sors különös szeszélye úgy rendelte, hogy én ugyanebben a házban vegyek lakást, egy kis udvari szobát, amelyből a kertbe láttam, a kopasz fákra és a mezeten bokrokra, meg egy öreg és kopott szökőkuttra. A szökőkuton egy féleletes, szigonyos Neptun ült, a szakálláról nagy jégcsapok lógtak le és mindig igen rosszkedvűnek látszott.

A szép magyar asszony hamarosan megtudta, hogy feje fölött az udvari szobában egy magányos honfitársra tanyázik. A lépésen is láttuk egymást, utóbb minden tartózkodás nélkül felküldte hozzám a komornáját és kért, hogy látogassam meg. Idegenben és nagy magányosságban könnyen meg az ismerkedés, én is tulttem magamat minden ceremónián és csakhamar jó barátok lettünk. Sokat voltunk együtt, hol lenn őnála, hol az én kis szobámban, beszélgettünk, theáztunk, cigarettáztunk, ő néha zongorázott, szóval öltük az unalmat úgy, ahogy tudtuk. Szerelméről soha sem volt közöttünk szó és a mérnök, akivel utóbb szintén megismerkedtem, megszokta, hogy a család régi jó barátját lássa bennem.

Egy délután, három-négy nappal karácsony előtt, amikor elhagyottságunk és magányosságunk kétszeres súlylál nehezedett ránk, ismét lementem hozzá. A komornája, aki különben sohasem szokott tágitani mellőle, benjárt a városban, hogy karácsonyra egy és más apróságot vásároljon. A szép asszony légiés, világoskék pongyolában a chaise-longue-on feküdt, amelyet egészen közel huzott a nagy kandallóhoz, hogy belebámulhasson a tűzbe. A kibontott haja végigomlott az apró párnákon és ahogy ott feküdt, fiatal teste csak úgy sugárzott az élettől és a kívánatos gyönyörtől. Ahelyett, hogy mint azelőtt szoktam, beletemkeztem volna a hatalmas karosszékekbe, odaültem mellé és átfogtam a derekát. A pajtáság följosított erre a bizalmasságra és ennek a cselekedetnek nem is láttam különösebb jelentőségét. Azonban hogyan, hogyan nem, lassankint mindkettőnkön valami szokatlan elbódulás vett erőt és a szájam veszedelmesen

közel jutott az övéhez. De akkor, ha csöndességében a bűnös csók még mielőtt a homályos ki szolelesattanhatott volna, borzasztó dolog történt.

A kandallóból, amelybe a házmesterné az imént fűtött be, különös, rémes hangok hallatszóttak felénk. Egy nagy fahasáb égett ott és amig elhamvadt, csak nem emberi hangon sirt és zokogott. Olyan szivtépien és keservesen, amellet olyan félelmesen és fenyegetően, hogy bennünk megfagyott a vér. Mintha megégettem volna a kezemet, úgy kaptam el a karomat a szép asszony derekáról. Fölálltam és átültem a karosszékekbe. Igyekeztem nagyon közömöbösen nézni magam elé, mintha az egész dolog csak véletlen volna. A lelkem mélyén azonban reszkettem. Miért? Nem tudám megmondani.

— Milyen különösen ég ez a fa! — mondta a szép asszony és fűrkészve nézett rám.

— Nagyon furesán, — mondtam én és éreztem, hogy a szép asszonyt ugyanaz a rémület tartja fogva, amely engem.

Kis ideig hallgattunk, azután hazajött a komorna. Meggyújtották a kandallón álló gyertyákat és én elbuesztam.

— Jöjjen vissza vacsora után, — mondtotta a szép asszony.

— Lehet, hogy visszajövök, — feleltem, ekkor azonban már tisztában voltam azzal, hogy nem fogok visszajönni.

Miért mentem mégis vissza? Mi vonzott vissza az ellenállhatatlan, legyőzhetetlen varázsszal? Micsoda ismeretlen titokzatos erő hajtott el hazulról, az íróasztal mellől? Lesiettem a szép asszonyhoz és becsöngettem. Az ajtó ugyanabban a pillanatban kinyílt, ő maga állt az ajtó mögött. Úgy látszik, várt. Zavart mosolylál néztünk egymásra mind a ketten, egyikünk sem merte bevallani, hogy félünk egymástól. A nevezetes kandalló előtt teához volt terítva az asztal egy futólagos pillantás, amelyet a kandallóra vettem, meggyőzött arról, hogy nem ég benne tűz. A emlékezetes fahasáb hamvait nagy újságpapírossal takarták le. A szép asszonyra néztem, de ő kerülte tekintetemet.

Csöndben és szótlánul teáztunk. A kis francia komorna is olyan különösen nézett ránk, látszott rajta, hogy kényelmetlenül érzi magát. Átment a hálószobába, amelyből átféherlett a vetett ágy csipketengere s odaállította a kandalló elé a melegítő üveget. Azután visszajött és kártyát vetett előbb a szép asszonynak, azután nekem. Az egész szobára azonban valami nyomasztó és kínos kényelmetlenség nehezedett. Mintha mind a hárman éreztük volna, hogy valaminek történnie kell.

És a nagy csöndességben hirtelen valami különös zörejt hallottunk. A mérnök arcképe, amely a sarokban egy asztalkán állt, minden különösebb ok nélkül fölborult és elesett. A szép asszony elsápadt, nekem elállt a

szivem dobogása, a félnék és beteges kis francia leány pedig hangosan felsikoltott.

— Ez rosszat jelent, — dagdoga rémületen.

— Valami történt velem, — mondta a szép asszony.

— Gyerekség, — szoltam én, de nem túlságos meggyőződéssel. Mosolyogni próbáltam, de ahogy véletlenül a tükörben megláttam magam, a mosoly az ajkamra fagyott. Egyszerűen ijesztő voltam.

De hát mitől félttem? Mi bajom volt? Ha én azt tudnám?! Csak azt éreztem, hogy a bizonytalan, a titokzatos vesz körül egész félelmetes, gyilkos erejével. És a félelemben megfinomodott idegeimmel már azt is sejtettem, hogy innen nem lehet távoznom, hogy ez a két remegő nő görcsösen fog hozzám, az egyetlen férfihoz, akinek józannak és batornak kellene lennie. Oh, de más dolog a kézzel fogható veszedelem és más a sejtelmes, a borzalmas bizonytalanság. Belül pirultam a gyávaságomért, kívül azonban fehér voltam, mint a fal.

— Ne menjen el, — könyörgött a kis francia leány. — Én meghalok a rémülettől.

— Csak nem fogunk egész éjjel itt virrasztani? — kérdeztem én, már valamennyire megnyugodva.

— Hát hány óra van?

— Megnéztem az órát.

— Éjjél!

— Milyen különösen mondja ezt, — szoltal meg a szép asszony, aki ebben a pillanatban határozottan csunya volt.

— Nincs benne semmi különös. Teljesen mellékes dolog, hogy éjjél van-e vagy csak tizenegy óra.

— Mégis furesa volna, ha most újra történnék valami!

Alig hogy a szép asszony ezt mondta, a hálószobából rettenetes durranás hallatszótt ki és a következő pillanatban mindkét szoba elsötétült. A hálószoba sötét is maradt, a mi szobánkban azonban a gyertyák egy kis pislogás után ismét teljes lángjukkal égtek.

— Jézus Mária! — kiáltott föl a kis komorna, míg a szép asszonyra vetette magát, hogy nála védelmet keressen. Valaki megütött! És egész arcát a legrettenetesebb rémület torzította el. A szép asszony feje hárahanylott a karosszék támlájára, halalkan rebegte:

— Bátorság!

És a nagy kék szeme üvegesen meredt ki az üregéből. Én éreztem, hogy az állam leesik, mint a halottaké, beszélni alig tudtam, de ösztönszerűen átkaroltam a két remegő teremést, hogy valami kis védelmet adjak nekik. Soha ennél borzasztóbb érzés nem rázkódtatott meg. Nem tudtam, mi történt, csak azt sejtettem, hogy most mind a hárman elpusztulunk, valami ismeretlen bűn büntetése gyanánt; a fejem szédült, a szemem előtt

fekete alakok jártak örült táncot, a szivem pedig fájdalmasan elszorult. A legborzalmasabb elmulás pillanatában voltunk. És oda künn halkan csöngették, mintha a lélekharang szólalt volna meg.

Egy pillanatig tartott az egész. Azután magámhoz tértem, gyertyát fogtam és átmentem a hálószobába. A szobában nem volt senki, a kandalló előtt ott gözölgött a melegítő üveg.

A csöngetés egyre erősebb lett, a házmester jött megtudakolni, hogy mi történt!

Mondjanak önök akármit, hogy a fa azért sirt, mert nedves volt, hogy az arckép azért dőlt föl, mert rosszul volt megtámasztva, hogy a durranást a melegítő üvegnek köszönhetjük, amelyből a forró víz kivetette a benne felejtett dugót, hogy a dugó átugrott a másik szobába és éppen a kis komornát találta el, hogy a durranás okozta levegőrázkódás oltotta ki a gyertyákat és hogy a házmester csöngette meg a lélekharangot — mindez igen egyszerűnek, természetesnek és mulatságosnak látszik így utólag; de esküszöm, hogy ennél borzalmasabb pár órány még nem volt az életben. És higgyék el, hogy még csak egy ajtó nyirkogása, még valami jelentéktelen apróság kellett volna hozzá, és reggel mindhármunkat halva találnak, halva a rémülettől, anélkül, hogy valaha valaki megtudta volna magyarázni, miért és hogyan haltunk meg itt a kandalló körül, a teáscsészék és cigaretták mellett.

SPEROLJON 25 KALOSONKEM PÁRIS

UNCLE SAM-NAK

akinek most szüksége van rá!
Csinál meg szüksége lesz arra a háború után!

VEGYEN

War Savings Stamp-eket,

amikért az Egyesült Államok hordánya kifizeti és amelyek é szálalakat kamatoznak.

Megkaphatja azonnal

Huszonöt centtel

ha van az E. A. takarékosági könyveiből. — A postán, a bankban, az újságoknál és csaknem minden kereskedésben megkaphatja a felvilágosítást.

Ez az ön kötelessége!

Ez életmentést jelent!

Ez megnyeri ezt a háborút!

Amikor Balázs eltávozott a balsai kúria-
ról, Kázmér komolyra vonta össze addig
mosolygó ábrázatját és így szót a férfiak-
hoz:
— Most, hogy együtt vagytok valamenny-
nyen Balsaiak, időszerűnek tartom, hogy
hosszabb szünet után újra egy kis családi
megbeszélést tartunk. Hadd tisztuljanak
az eszmeink. Sziveskedjétek a gyertyerem-
be követni!

A férfiak javarészenek arca savanyuva-
vált: még élénk emlékezetükben élt az
utolsó efafta konventikulum, amikor a pa-
ter famíliás nagy leszáda valamennyijüket,
mint az almalopó parasztkölyköket. Kény-
telen-kellettlen vonultak be hát a rozoga
mordályai és föltozott vaslovagja révén
egyvertteremnek kinvezett helyiségbe,
csak Izidor arca volt derült, mintha család-
mentő eszmeiket rejtegetne koponyájában.
A tagas szobában már égett a lámpa. A
csillár gyertyáit is meggyújtották. Látszott,
hogyan készült valami. Minden igen ünne-
pélyes volt: a zöld posztos asztal körül nagy
karosszék sorakoztak s az előülőknek pa-
pirost és cernuzát készítettek; egy nagy rez-
esengetyű a rendetlenkedőket volt hivatta
figyelmeztetni a kelő komolyságra; a fa-

XI
— 161 —

— 164 —

karosszékében és most már mérgesen néze-
gette a zöld posztót.

Kázmér folytatta, ahol elhagyta.

— Azt a szégyent, amelyet Ágotán egy
könnyelmű fiatalember kent ránk, még nem
mostuk le, ellenkezőleg, ahol összeakadta-
tok Bogdánynyal, ott mindig a rövidebbet
húztátok. Pipogya fráterek vagytok, anyám
asszony katonái, ezt már ismételtén volt
szerencsém kijelenteni. Az ágotai vereség
óta félév múlt el és Balázs urfi még mindig
fenn hordja az orrát és kigunyolja a Bal-
saiakat. Volnék csak fiatal, — tört ki az
öregből egyszerre a kév, — majd megmu-
tatnám én mi a becsület!

A kucsomás ós, a rablólovag a pergamen-
nel kezében, helyeslőleg nézett Kázmérra.

— Ennyiben áll a dolog, — tette hozzá
magát mérsékelve Kázmér. — Lássuk most
mit lehet tenni? Nyilatkozatok sorjában,
mi a véleményetek a helyzetről, én majd a
végén mondom el, hogy mit főztem ki s
mennyire mentem vele? Nos, Álmos?

Álmos, aki egyszer két emeletnyit zuhant
és fejével betörte a lépcsőt, még volt szep-
penve, mint a diák, amikor nem készült el
és a tanár éppen akkor hívja ki.

— Én... én igazán nem tudom, — szólott
félénken.

— Lútték, — mormogta Kázmér mega-
dással. — Lútték... Menthethetetlenül lútték.
Eljegyzés... Esküvő!... Ez sikerült, mond-
hatom, kitűnően sikerült a tereburafaját!
Izidor szónoklata után leült tagas karos-
székébe és leste a hatást. Az egyes volt,
akadtak egyesek, szegény balgák, akik ör-
vendtek, hogy Bogdány Balázs „letoze-
tett”, de a többség érezte, hogy a legpenze-
sen, — jövő szombaton lesz, az esküvőnk
pedig a következő hónapban, — ezennel
van szerencsém rá a jelenlevőket tisztelet-
tel meghívni!

— Az eljegyzés, — mondotta ünneplé-
sen, — jövő szombaton lesz, az esküvőnk
pedig a következő hónapban, — ezennel
van szerencsém rá a jelenlevőket tisztelet-
tel meghívni!

— Na, ezt megcsináltuk, — sánajtott ma-
ga elé mindenről lemondva Kázmér és el-
gondolta, hogy ha most a kezében levő
terruza kard volna, hát rögtvest bele dölné.
De még nem volt vége. A szörnnyű Izidor-
nak még volt valami mondani valója: a
csattanó.

— Az eljegyzés, — mondotta ünneplé-
sen, — jövő szombaton lesz, az esküvőnk
pedig a következő hónapban, — ezennel
van szerencsém rá a jelenlevőket tisztelet-
tel meghívni!

— Na, ezt megcsináltuk, — sánajtott ma-
ga elé mindenről lemondva Kázmér és el-
gondolta, hogy ha most a kezében levő
terruza kard volna, hát rögtvest bele dölné.
De még nem volt vége. A szörnnyű Izidor-
nak még volt valami mondani valója: a
csattanó.

— Az eljegyzés, — mondotta ünneplé-
sen, — jövő szombaton lesz, az esküvőnk
pedig a következő hónapban, — ezennel
van szerencsém rá a jelenlevőket tisztelet-
tel meghívni!

— Na, ezt megcsináltuk, — sánajtott ma-
ga elé mindenről lemondva Kázmér és el-
gondolta, hogy ha most a kezében levő
terruza kard volna, hát rögtvest bele dölné.
De még nem volt vége. A szörnnyű Izidor-
nak még volt valami mondani valója: a
csattanó.

— 168 —

— 165 —

Kázmér haragosan legyintett kezével, és
Töhötömnek adta át a szót, aki azonban ép-
pen úgy nem tudta a leckét, mint Zsigmond
és Bulcsu. Kázmér már kékülni kezdett, a
mikor felállott Izidor és lehúzta potrohára
tarka bársony-mellényét. Ez Magyarorszá-
gon a legbiztosabb jele, hogy valaki szónok-
latba akar kezdeni. A jeles kögazda, hogy
az érdeklődést fokozza, előzetesen egy kis
szünetet tartott, aztán így szólott:

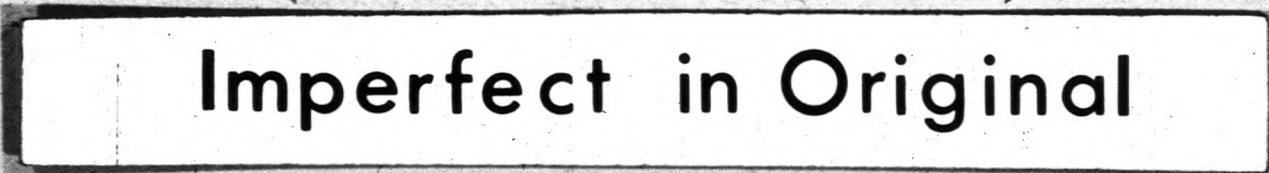
— Kedves atyámfiak, nemes és nemzeti
urak! Teljes mértékben csatlakozom az előt-
tem szólott Kázmér bátyánk szavaihoz és
elítélem azt a nézetet, amelyet Kálmán kép-
viselt. Igenis, az agár a Balsaiakhoz tarto-
zik, azokkal élt évszázadokon át, azoknak
szerezte a dicsőséget, a nevet, amelynek
révén bele is került a Balsai-család ciméré-
be. De ha attól el is tekintenénk, a sértés
még így is fennállana, mert szent meggyő-
ződés, hogy Bogdány Balázs nem igaz-
ságot akart osztani, hanem bennünket ki-
vánt megbántani, amikor olyasmit fogott
rá agarunkra, amit az soha életében, de ősei
közül is soha egy sem cselekedett meg. De
hagyjuk ezt, lássuk inkább, mit lehetne
cselekedni. Az bizonyos, hogy Bogdány, a
hol összeakadt velünk, fennen hordott orral
távozhatott.

— Ki volt az? — kérdezte a gyűlékezést ér-
 deklődve, csak Kázmér nem volt rá kívá-
 ncsi: tágranyit szemmel bámult maga elé és
 dekldve, csak Kázmér nem volt rá kívá-
 — Ki volt az? — kérdezte a gyűlékezést ér-
 lete tüzte. — Kázmér nem volt rá kívá-
 szatát kivette a kezéből és a tulajdon mel-
 mondta neki: "Mh, ura firkol, és a tozsa-
 rózszalat, de valaki előre állott és azt
 — El akarta rabadni fölém a legszob-
 De a szonok csak folytatta. —
 a világnak. —
 Oh! ez a szerencsétlen Izidor! Most vége
 Kázmér és az állá lecsott. —
 — Kinttől! — mormogta kétségbeesve
 regből. —
 vele a harcot és kinttőlre ellenfelet a nye-
 talán észszel, talán szerencsével, telve
 mit akartok? amikort előlított egy fél is,
 mondhatja nekünk: "Azt teszek vele, a
 kapott — folytatta a közgazda — s hogy azt
 — O azt hitte, hogy már minden téve si-
 kot ötvenfélét szőve dönt. —
 hitlen egy szörnyű sejtélem kezdett aha-
 — Izsus, Maria, — dörögte Kázmér és
 rab az agarakkal. —
 ja dugni. De nem addig van az! Hohó! Hát
 az asszonyaimkat is egyszerűen zsebre tud-
 vici s ha már mindent megélt, hat még
 — A fiatal ur azt hitte, hogy van, vidi,
 dett magában Kázmér. —
 167 —
 — 167 —

Izidor egy kis szünetet adott, aztán egy-
 szerre így folytatta:
 — Az agaraszat kétségkívül nagy es szép
 dolog, a sportok általában tiszteletet érde-
 melnek, de politikánál, társadalmi mozgál-
 maknál, vadászatnál, mi egyébnél is van
 egy szebb terület, amelyen győzelmet arat-
 ni nagyobb dicsőség, és ez, kedves atyám-
 fiai, a női világ! ki itt babérokat tud sze-
 rezni, egész életén a legbecesebb emléket
 gyűjtötte össze, aki itt szegyet vall, azt
 holta napjáig arról emlegetik. Asszonyok
 sok embert tettek nagygyá, de még többet
 nevetsegesse.
 Kázmér helyeslőleg bólintott, a jól fe-
 gyelmezett főbbség dettó, jöllehet nem ér-
 tettek az összefüggést.
 — Nos, kedves atyámfiai, — füzte tovább
 a gonddal sodort fonalat Izidor, — van al-
 kalom megmutatnom ennek a gögös fiatal-
 embernek, hogy van még Balsai, aki le tud-
 ja verni!
 — Bogdány Balázs — folytatta a szonok
 — az utóbbi időben lovagi szolgálatot telje-
 sitett egy hozzánk közel álló hölgnél: Ma-
 rianne-nél. Magyarul mondva, udvarolt ne-
 ki, amint azt magatok is talán észrevette-
 tek.
 — Sejtene valamit ez a kópé? — elmélke-

ni a teremben repkedő szegyenek és atok-
 a fejét. Most is mindnyájan kiprobáltak ter-
 lekező a rossz lelküsmert miatt lekaptá
 fejéhez vágom a bibliát! — és az egész gyű-
 — Aki pedig krumplit lopott, annak a
 azt predikálta a szöszekről:
 nyájukat, mint amikor az egyszerű plebános
 A legtöbbben gyorsan behuzták a kopo-
 és valamennyiték fejére küllő-küllő száll!
 esett szerelmét megposztulni. Ez elég szgyen
 nem sikerült tevünk, a rajtunk Agotan
 meg egyszer. Elég anny, hogy még mindig
 annyian tudjátok, tozsoleses elmondanom
 gon. — A családi értékeket tárgyat mind-
 tom a gyűlést! — mondotta harsány hang-
 — Udvozom a jelenlevőket és megnyi-
 Kázmér meggrázta a csengőtűt.
 história, — gondolta magában Kálmánka.
 — Milyen jó kártyaszat volt ez a zold
 kedve.
 s megadással ereszkedtek a tágas karossze-
 — Az urak ünnepeles lassúsággal jöttek be
 toje, a leghíresebb rablólovagok egyike.
 volt Balsai Abraham, a család újfaterem-
 látszott valami a becsület megmenetelét; ez
 szorongatótt kezében, különös figyelmével
 kuesmas ur, aki összecsesavat pergamentet
 vol. A legégitbb ukapa, egy hosszuszakállu,
 lon fűgő ösök vártakozással néztek le a fal-
 162 —
 162 —

nak, csak Kálmánka méltatlankodott és Izi-
 dor mosolygott titokzatosan. Az előbbi nem
 is hagyta annyiban a dolgot, hanem némi
 gondolkodás után fölállott:
 — Kedves atyámfiai, — mondotta a zold
 posztót nézegetve, — már csak egyet meg
 kell jegyeznem a megnyitó szavakra. Ez pe-
 dig az: érdemes-e egyáltalán ilyen spektá-
 kulumot csinálni egy rongyos agar miatt?
 Érdemes-e egy agar miatt olyan harcokba
 kezdeni, mintha Tróját másodszer akarnók
 bevenni? Végre is egyik kutya, másik eb,
 csak nem azonosítjuk magunkat egy ku-
 vaszszal?
 Általános szörnyüködés volt a válasz,
 többen tiltakozni is próbáltak az invektia
 ellen, de Kázmér magának vindikálta a szót.
 — Ezeket a meggondolatlan szavakat, —
 mondotta lassu hangsulyozással, — vissza-
 utasítom az egész család nevében. Az agar
 igenis hozzátartozik a Balsaiakhoz, mert ez
 a familia világeletében a legnevesebb aga-
 rászó család volt. Amire büszkék is va-
 gyunk. Vajjon a leghíresebb kártyás-család
 leszünk-e egykor, azt a jövődöt intéző sors
 belátására bízom!
 Kálmánka fölszisszent, a többi pedig he-
 lyeselt. Az oppozíció le volt szerelve, az
 egyfejű ellenzék dühösen huzta meg magát

Az alkalom

IRTA: LUX TERKA

A svábhgyei Schranek-villa elött nagy, lapos és hosszú fehér angol-bőröndöket raktak fel egy kocsi s a bécsi-uteai selyemkereskedő: Schranek Izidor, miután a bőröndöket feladta a párizs-osztendei futárvontra, a feleségét és három gyermekét ellátta jegyekkel és tanácsokkal, ő maga kocsi s a komoly és beesületes elhatározással, hogy nyugodtan és határozottan hazamegy a svábhgyei nyaralójába és tiszta lélekkel lefekszik szalmaözegegyi nyoszolyájába.

E komoly elhatározás után rágyújtott egy igen finom szivarra, azután megnézte az óráját, a mely esti tíz órát mutatott és intett a kocsisának, hogy hajtson.

A kocsis elsőrendű gummirádlér volt, a júliusvégi éjszaka enyhe és kellemes, a szivar kitűnően égett és Schranek Izidor, a gazdag selyemkereskedő, igen kellemes elégedettséget érzett magában. Olyan jól érezte magát, mint a léghajó, amely megszabadul a homokszákok súlyától és kénye kedve szerint repülhet könnyen és vigan fölfelé.

A selyemkereskedő ugyanilyen könnyűnek érezte most magát. Akár vállalkozott volna rá, hogy fogadásból fölrepül annak a körüti palotának kéményéig, ahol a portás a hazai első takarékpénztár kincset és Küry Klárit őrzi az éjszaka esőndjében. Szóval Schranek Izidor ellágyult, boldog, elégedett és meghatott volt.

A kocsis végigment a Kerepesi-úton, innen a Károly-köruton végig a Margit-hidra ért s ez idő alatt a selyemkereskedő másodszer élte át elmúlt küzdelmes, nehéz és komoly ifjúságát. A puha, zöldposztós kocsis ülésén végigálmódta a gyerekkor első, mezitlábos álmát, látta a kis tiszaparti szatócsbolt nyomorúságait és érezte még a budai kitűnő levegőben is a kis bolt ceet és szekerkenőcs szagát. Látta a péntek este meggyújtott gyertyák lángja mellett a görbehátú, sovány, beesett szemű apját, amint imádkozik, s a kis kővér, szentéletű anyját, aki tizenegy gyermeket szült a világra és minden asszonyi fényüzése abból állt, hogy a pászkaünnepekre mindig vett magának a nyiregyházai vásáron egy új fejkötőt.

És Schranek Izidor mindjobban ellágyult és egyre nőtt az elégedettsége és meghatottsága.

Azután a gyerekkor második álmát élte át, a melyben már a cipő is szerepelt és az egyik nagybátyja házából, egy munkácsi ceetfőzőtől, járt a zsidó iskolába. Rabbinak szánta az édesanyja, mert szépen tudott beszélni és jól értette a héber írást, de ő inkább szeretett volna kereskedő lenni és tizenhárom esztendőskorában figyelmeztette a nagybátyját egy az ceettel rokonágu portéka gyártására, amely ötlet egy másik és harmadik ötletet esalt ki aztán az ceetfőző fejéből.

Ugyanis, a kis Izidor egy citrom-kivonat gyártást ajánlott, a melyhez esetleg több ceetet, mint citromot lehetett felhasználni; és

ebből az ötletből kifolyólag épült fel a nagybácsi nagy likörgyára és a kis Izidort hálából kivette a zsidó iskolából, s miután tizenhétéstendős korára elvégezte a kereskedelmi iskolát, nyugtalan kereskedő vére kivitte Amerikába. Tíz esztendő múlva pedig husz ezer dollárral a zsebében jött vissza és itthon elvett egy kellemetlenül elhízott, arrogáns és tulvöröshaju kis lipótvárosit, akivel a papája százezer forintot adott és egy elsőrangú selyemüzletet a Bécsi-utcaiban.

És mindezek után Schranek Izidornak ne esett volna jól a finom szivar, a pompás julius-éjjeli levegő és az a pár heti esaládtalan vakáció, amibe most lépett bele?

Jól esett neki. Olyan jól esett, hogy egyszerre poetikus érzések vibráltak végig a lelkén és elhajította a szivarját, mert már a Margit-körút vége felé rózsailatot érzett a levegőben és a Városmajor felé pláne esalóány-fütytyöt hallott.

Schranek erre feltette a lábát a kislülésre és míg élvezettel szívta magába a rózsailatot és hallgatta a esalóány-fütytyöt, olyasmit érzett magában: hogy az élet egy kitűnő intézmény ugyan, a melyben az ember nagyszerűen érzi magát, de azért a bécsi-uteai selyembolt és a félmilliónyi értékű kötvények és papírok mellett még más vilámi is van a világon, ami igen jól eshetik az embernek.

Például egy esomó ostoba, értéktelen kis rózsátó misoda, sajtóságos kellemet tud magából kilehelni. A pénz, ez a hasznos bűn, ez nem képes ilyesmire. A pénz csak kifárasztja az embert, elrontja, kiélesíti, míg egy pár szál rózsá és egy buta kis madár akinek minden vagyona pár szál pihe a sárfészekben, még a gazdag és komoly selyemkereskedőnek is olyan hurokat penget meg a szívében, amelyre a pénz képtelen.

És a svábhgyei-ut helyett, hirtelen a Hűvösvölgy felé kommandírozta a kocsisát.

Tizenegy óra volt, mire a kocsis kiért és a pesti közönség közül csak az volt már kiűn, akinek az utolsó villamos nem okoz nagyobb fejtörést. Néhány magánfogát és bérkocsi várakozott a vacsorálókra.

Az egyik asztalnál művésznők ültek, olyanok, akik már voltak valamik és olyanok, akik csak lesznek valamik. Mert Budapesten semmi sines, minden csak volt és lesz.

Egy másik asztalnál egy nagy vállalkozónak a felesége ült, egy festett haju naplementi szépség, akinek az udvarából azonban ma is lehetne szervezni egy kisebb-szerű népfelkelést.

Azután: jókedvűnek látszó, de alapjában keserű és unott újságírók ültek együtt, kevés pénzzel a zsebükbén, amit uriasan, haanyagul adtak ki és legszebb erényükkel: a legnagyobb könnyelműséggel.

Előkelő politikusok is pezsgőtek egy asztalnál, majd három

magnás egy gyönyörű kokottal — akire még visszatérünk — és két elegáns, angolosan ruházódó és franciásan beszélő feliró, akik Magyarországon háromszor annyit keresnek, mint az igazi, vérbeli írók.

Ezek így ültek: közel az újságírókhoz, de még közelebb a magnásokhoz és politikusokhoz, úgy hogy a színésznőkkel is szomszédságot tartanak. Az emberiség többi része kiesett a határvonalukból. Mind bolond kutya az, amely más juhokat őríz, mint amelyért enni kap.

Schranek Izidor leszállt a kocsijáról és szétnézett a kis társaság között, amely tetszett neki. Csupa finom nép, és ismerősökre is talált. Három mózes-vallású fiatal ember pezsgőzött együtt, három fess kiskirály, miután egyiknek a papája: villamos király, a másiké: borkirály s a harmadiké: földkirály.

A selyemkereskedő nagy örömmel fogadták, különösen a borkirály fia, aki rokona volt és tegezte Schranekot. Azonnal friss pezsgőt hozatott és a már kissé kaptos fiatal ember a cigányokat odahozatta az asztalukhoz.

Schranek pompásan érezte magát a fiatalság között. Ivott, szivarozott, a esinos virágáros leány összes rózsáit megvette s a földkirály valódi panamakala; pos fia, akiről azt mesélték, hogy reménytelenül szeret egy szép előkelő asszonyt, a rózsákat szétosztotta az asztalon és a pezsgőspoharakba is dobott egyet-egyét.

Ez a multság tetszett a többi vendégeknek. Különösen a nőknek. És a negyvenhárom esztendősk, kővér és szigorú selyemkereskedő együtt itta a vidám fiukkal a rózsára öntött pezsgőt.

— Most pedig mondjátok meg — mondta az első pohár pezsgő után — ki az a gyönyörű szőke asszony a magnások asztalánál?

A borkirály elkacagta magát.

— Az egyetlen ember Budapesten, aki nem ismeri. Hát a híres Belbé Lia!

— Ez az? — mondta Schranek esodálkozva. — Nem ismerem, pedig kundschafotom. Gyönyörű nő. Melyik a kedvese?

— Az utolsót kérded?

— Persze!

— A legöregebbik gróf. Azaz: a leggazdagabb.

Belbé Lia pedig ezalatt hol őszibarackot evett, hol pezsgőt ivott. Fehér indiai muszlín ruha volt rajta, csipke-betétekkel, a fején kis fekete finom és egyszerű kalap s a hosszú, esodálatosan szép fehér nyakán hét sor nagy-

szemű rózsaszínű gyöngy volt, vakító gyémánt-esattal.

A kereskedő erről a nyakról nem tudta a szemét levenni. Ilyet ő még nem látott. Igaz, hogy nem is igen ért rá ilyesmit nézegetni, és tizenöt esztendősk, beesületes házassága alatt aligha látott a felesége kővér kis kurta nyakán kívül más női nyakat.

Ez a nyak, ez kihozta a sodrából Schranekot. És az a millió. A tiszta égen milliók esillag, a levegőben kábitó rózsaillat és a finom társaság: a grófok, írók, színésznők, a zene, a rózsáról ivott pezsgő és a rózsaszínű gyöngyös nyak. Ez megéri azt a kétezer forintot, amibe a felesége, a három gyereke és a komorna meg nevelőnő fognak kárúlni Osztendében.

Volt több szép nő is a társaságban, de mindenki csak a híres Belbé Liát nézte. A nők megfigyelték minden mozdulatát, hogy ül, hogy eszik, hogy iszik, de senki se tudta utánozni.

És Schranek minél tovább nézte, annál részegebb lett a látásától. Olyan fejet, olyan nyakat, kezét ő még nem látott. És olyan hangot, amelyen kacagott! Ez a hang a városmajori fülemilét juttatta eszébe és újra arra gondolt, amire a kocsiban: hogy a világon egyeb is van a selyemkereskedés és vagyonon kívül. És úgy tizenkét óra felé, mikor Belbé Lia mind több pezsgőt ivott s a kacagását mindjobban lehetett hallani és egyszer csak a figyelő társaság meglepetten látta, hogy az arany kalaptűjével egy hosszuszárú rózsát igazesen keresztül szur és a rózsán át szűresüli a pezsgőt. Schranekot hirtelen szédülés fogta el és ráütött a rokona vállára.

— Fizesd ki a számlámat, — mondta hirtelen és váratlanul, — holnap megküldöm a pénzt. Rosszul vagyok.

Azzal beült a kocsijába és felhajtott a svábhgyei villájába. Az uton a hűvös hegyi levegő eszretéretítette és otthon, a hálószobájában, mikor felesavarta a villamos lámpa gombját, elkacagta magát.

Azután vetkeződni kezdett. Mikor a kabátját levette, valahonét egy szál rózsá esett ki belőle. Egy darabig meglepetten forgatta kezében, azután beletette egy pohár vízbe, odaállította az éjjeli szekrényére, egyet sóhajtott és tizenöt esztendősk őa ma előszöretett egy ellenséges pillantást a felesége ágyára.

Azután lefeküdt.

HA MOST fizet elő a Magyar Hirlapra, megkapja még az 1918-dik esztendőre szóló pompás kiállítású, példátlanul értékes és gazdag tartalmu NAPTÁRUNKAT.

A Magyar Hirlap előfizetési ára:

Égész évre két dollár, fél évre egy dollár.

Canadában egész évre 3 dollár, fél évre \$1.50.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:

227 W. JEFFERSON AVE. DETROIT, Mich.

SZENT VERONIKA ZSEBKENDŐJE :: IRTA: LAGERLÖF ZELMA.

Ott voltak a csatában megsebesült bajnokok kerek e világból. Eljöttek a nyomorék testekkel, csonka tagjaikkal, nagy, tátongó sebeikkel, melyekből patkzott a vér s elárasztotta az udvart.

S mellettök szorongtak mind azok, akiknek csatában esett el a kedvesök. Ott voltak az árvák, akik a gondviselőjüket gyászolták, a fiatal asszonyok, akik a férjüket siratták s az öregek, akik a fiaik után sóhajtottak.

Közülök a legelsők odafurakodtak a bejáratához. A kapus megint csak megjelent, mint az imént és kinyitotta az ajtót.

És megkérdezte a csatában meg háboruban megsebesültektől:

— Mit kerestek itt?

S így szóltak:

— A názareti nagy prófétát keressük, aki eltörli a háborút s békeséget hoz a földre. Azt keressük, aki a lándzsát sarlóvá változtatja s a kardot vincellér öllővé.

S a rabszolga kissé boszusan szólt rájuk:

— Ugyan ne zaklassatok. Nem megmondtam, hogy a nagy próféta nincs itt. Pilátus megölette!

Azzal bezárta a kaput. És a helytartó felesége álmában elgondolta mindazt a jajveszékést, mely erre mulhatatlanul kitér:

— Nem akarom hallani! — mondta s elrohant a rácsból. Ebben a pillanatban fölserkent. S ekkor vette észre, hogy ijedtében kiugrott az ágyból, le a hideg kövezetre.

Megint csak azt gondolta, nem álmodik többet ezen az éjszakán. De az álom ismét elnyomta. És lezárva a szemeit, álmódott.

S újra ott ült a háza tetején, mellette állt a férje. És elbeszélte neki az álmát s az gunyt üzött belőle. Ekkor ismét hangot hallott, mely így szólt hozzá:

— Eredj, nézd meg az udvarodon várakozó embereket!

Am azt gondolta:

— Mit látok rajtok? Ugy is elég szerencsétlent láttam az éjszaka!

E pillanatban háromszor megzörgették a kaput. S a férje odament a rácsához, hogy megnézze: ki zörget rajta?

De alig hajolt a rács fölé, legott intett a feleségének, hogy menjen oda hozzá.

— Nem ismered ezt az embert? — mondta és lefelé mutatott.

És a felesége letekintve az udvarba, látta, hogy lovasokkal, meg paripákkal van tele. Rabszolgák szedik le a podgyászt a szamarakról meg a tevékről. Ugy tetszett: valami előkelő utas érkezett.

Az idegen ott állt a bejáratnál. Széles, öreg ember, széles a válla, komor, borus az arca.

A helytartó felesége azonnal ráismert s odasugta a férjének: — Caesar Tiberius Jeruzsálembe jött; nem lehet más.

— En is azt hiszem, hogy az — hagyta helyben a férje. S nyomban az ajkára tette az ujját, mintha mondaná: hallga-

csak, mit beszél majd odalenn az udvarban!

Látták, hogy kijött az ajtónál s így szólt az idegenhez:

— Kit keressz?

S az utas azt felelte:

— A názareti nagy prófétát keresem, a csodatevőt. Tiberius császár hivatja, gyógyítaná ki rettenetes betegségéből; más orvos nem segíthet rajta.

Szavaira a rabszolga nagy alázatosan meghajolva szólt:

A karácsonyi vendég

(Folytatás a 3-ik oldalról.)

Nem tudta, hogy Ruster visszatért. Ez e közben a teremben ült a háziasszonnyal meg a gyerekekkel, a cselédség, mely szintén velök szokta tölteni a szent estét, most az uraság rossz kedve elől a konyhába menekült.

A háziasszony mindjárt dolgot is adott Rusternek.

— Ruster, — szólt hozzá — hallja, ugy-e, hogy Liljekrona az egész este egyebet se tesz, csak hegedül. Nekem meg utána kell nézmem a terítésnek s felügyelem a főzésre. A gyerekek teljesen magukra vannak. Vigyázzon a két legapróbbra.

Gyerekekkel természetesen legkevesebb dolga volt Rusternek. Se az ekebyi gavalérok seregében, se a tábori sátorban, se a esapszékben, se az országuton nem találkozott velök. Szinte bambává vált előttiük, nem tudva, mit mondjon nekik elég finomat.

Elővette hát a fuvoláját s megtanította őket a lyukak meg a billentyük kezelésére. Az egyik fiu négy éves volt, a másik hat. S tanítást tartott nekik a fuvolázásról, s úgy látszik nagyon érdeklődtek iránta. Ez az A — magyarázta Ruster — ez meg a C. S legott el is játszotta e hangokat a fuvoláján. Az apróságok szerették volna tudni, miféle A meg C az, a mit el kell játszaniok.

Ruster hát hangjegypapírt húzott elő a zsebéből s lerajzolta mind a két hangot. Nem, nem jó — mondogatták a gyerekek s elszaladtak az ABC-és könyükért.

A kis fuvolás erre elkezdte kikérdezni tőlük az ABC-t. Tudták is, nem is. Gyöngé lábón állt a tudásuk. Rusteren hát erőt vett a becsvágy: egyik fiut az egyik, másikat a másik térdére ültette s tanulásra fogta. Liljekrona felesége ki s bejárva, egész ámulva hallgatta a tanítást, mely vidám volt, akár a játék. A gyerekek minduntalan felkacagtak, de közben tanultak is.

Ruster folytatta egy darabig a magyarázást, ám másutt járt az esze. A hóviharban odakünn támadt régi gondolatok motoszkáltak a fejében. Idebenn szép, vidám a világ, de neki mégis csak vége. Elavult, sutba vetik. És tenyerébe temetve az arcát, sirva fakadt.

Liljekrona felesége hirtelen ott termett mellette.

— Ruster, — szólt hozzá — tudom, azt hiszi: vége. A zenéhez immár nem ért s tönkre teszi magát a pálinkaivással. De még

— Uram, ne vedd zokon, de kérésed nem teljesíthető.

Erre a császár a rabszolgához fordult, akik lenn az udvaron várakoztak s parancsot adott nekik.

A rabszolgák ott termettek előtte. Némelyek egy marék ékszert, mások drága gyöngyökkel telt esészt, ismét mások aranypénzzel megrakott zsákot vittek oda hozzá.

A császár az ajtónálló rabszol-

gához fordulva mondta:

— Ez mind az övé, ha segíthet Tiberiuson. Gazdaggá teheti vele a föld valamennyi koldusát. Ám az ajtónálló még mélyebben meghajolva szólt:

— Uram, szolgádra ne neheztelj, de kérésed nem teljesíthető.

A császár ekkor újra intett a rabszolgáinak s néhányan közülök sietve vittek hozzá egy gazdagon himzett ruhát, melynek mellvértje fénylett a drágakövektől.

S a császár így szólt a rabszolgához:

— Ime ráruházom a Zsidóországon való uralmat. Kormányozza népét legfőbb bíró gyanánt. Csak kövessen előbb engem s gyógyítsa meg Tiberius.

De a rabszolga egész földig meghajolva szólt:

— Uram, nem segíthetek rajtad.

Erre a császár meg egyszer intett s a rabszolgái arany homlokdiszszal s bíbor-köppennyel siettek oda hozzá.

— Ime, a császárnak ez az akarata: megígéri, hogy örökösévé teszi a prófétát s ráruhazza a világhuralmat. Legyen hatalmas, országoljon az egész földön az isten akarata szerint. Csak nyujtsa ki előbb a kezét s gyógyítsa meg Tiberius.

Erre a rabszolga a földre borult a császár előtt és szomorodott szívvel szólt:

— Uram, kívánságodat nem teljesíthetem. Akit keressz, immár nem él. Pilátus megölette.

VIII.

Már világos volt, mikor a fiatal asszony fölébredt. S a rabnői vártak reá, hogy felöltöztessék. Öltöztetés közben nagyon szóttalan volt, de végre megkérdezte a haját megkenő rabnőtől: föl-kelt-e már a férje? S ekkor tudta meg, hogy a törvénytévő házba hívták törvényt ülni egy gonosztevő fölött.

— Szeretnék vele beszélni — mondta a fiatal asszony.

— Asszonyom — szólt a rabnő — a tárgyalás közben bajod lesz. Majd tudtadra adjuk, ha a tanácskozás véget ér.

És nyugodtan ülve maradt a helyén, míg csak föl nem öltöztették. Aztán megkérdezte:

— Nem hallott valamelyitek a názareti prófétáról?

— A názareti próféta: zsidó csodatevő, — felelte hamarosan az egyik rabnő.

— Különös, asszonyom, hogy éppen ma tudakozdól utána — jegyezte meg egy másik. — Az imént hozták ide a palotába a zsidók, hogy hallgassa ki a helytartó.

— És a fiatal asszony kiadta a parancsot: tüstént menjen valaki s tudja meg: mivel vádolják?

Egy rabnő elsietett s visszatérve jelentette:

— Azzal vádolják, hogy az ország királyságára tör s a helytartót arra kéri: feszíttesse keresztre.

E szavak hallatára Pilátus felesége nagyon megdöbbsent.

(Folytatjuk.)